

Dintre toate persoanele sfinte din Vechiul Testament de cea mai mare cinste în rândul creștinilor se bucură Sfântul prooroc Ilie Tesviteanul. Sfânta Evanghelie de astăzi de la Luca IV, 22-30 este de fapt răspunsul Mântuitorului dat celor din orașul Său natal, Nazaret, care nu-L vedeau decât fiul lui Iosif și care au vrut să-L arunce în prăpastie pentru că El a predicat în patria Sa fără a fi deja consacrat, cunoscut.

Acest răspuns trimite în mod succint la activitatea unui Sfântului Ilie, un sfânt ce a rămas în conștiința poporului ales și la 800 de ani de la mutarea sa la Domnul. Informații privind viața și activitatea sa găsim în cărțile III Regi XVII-XXII și IV Regi I-II. Cu privire la profeți putem spune că el este un personaj de vocație, ales de Dumnezeu ce va îndeplini în decursul vieții sale 3 sarcini: este trimisul lui Dumnezeu, mesagerul Lui către oameni, deci și propagator al voii divine și nu în ultimul rând el este rugător, mijlocitor între oameni și Dumnezeu. Sfântul Ilie face parte din categoria profeților vechi care nu au lăsat nimic scris posterității însă acest lucru nu l-a împiedicat cu nimic în a-și atinge obiectivul și anume combaterea decadenței, schimbarea atitudinii oamenilor prin întoarcerea la credința cea adevărată.

El a activat în perioada de declin a regalității iudaice, perioada cea mai decadentă fiind cea a domniei regelui Ahab. Regatul iudaic întemeiat de Saul, dezvoltat de David și dus la apogeu de Solomon, a cunoscut foarte repede decadența, la nici 100 de ani de la întemeierea sa. Domnia lui Ahab a însemnat pentru poporul ales o perioadă neagră în istoria sa datorită conjuncturii politice dar și a familiei regale ce a favorizat introducerea cultului păgân în Regatul de Nord și abandonarea adorării Dumnezeului celui Adevărat. Originar din ținutul Galaadului din cetatea Tesvi – de unde și supranumele de Tesviteanul a fost cel care în epoca de divizare politică dar și religioasă a reușit să îi întoarcă pe conașionalii săi la credința cea adevărată. Cele mai importante momente ale activității profetului Ilie i-au adus și prețuirea celor ce l-au cunoscut dar și a celor din timpul Mântuitorului și nu în ultimul rând a noastră, a creștinilor. Primele sale cuvinte cu care se face remarcat au fost adresate regelui Ahab: „Viu este Domnul Dumnezeu lui Israel, înaintea Căruia slujesc eu; în acești ani nu va fi nici rouă, nici ploaie decât numai când voi zice eu” (III Regi XVII, 1) iar cuvântul acesta s-a împlinit datorită profetului Ilie, ploaia a lipsit de pe pământ timp de trei ani și jumătate.

Timpul în care s-a retras spre a se pări de furia regelui l-a petrecut o perioadă la pârâul Cherit din apropierea Iordanului unde a fost hrănit de corbi iar după ce a secăt și acel pârâu a mers în Sarepta Sidonului din porunca Domnului. Acolo a fost hrănit de o femeie văduvă iar în timpul șederii sale mâna de făină și puținul untdelemn al femeii nu s-au împruținat deloc. Minunea aceasta a fost completată și de cea a vindecării fiului acestei văduve, femeia recunoscându-l drept „omul lui Dumnezeu și cu adevărat cuvântul lui Dumnezeu este în gura ta” (III Regi XVII, 24). Evenimentul poate cel mai cunoscut de fiecare dintre noi este cel în care a fost un „duel” între profetul Ilie pe de o parte și cei 450 de preoți ai zeului Baal și ai zeiței Așera pe de altă parte. Pe muntele Carmel mai întâi preoții păgâni au adus jertfă zeului Baal cerându-i să răspundă cu foc la rugăciunile lor spre a-și demonstra vizibil existența. Deși s-au rugat un număr impresionant de ore nu a apărut niciun semn timp în care profetul Ilie îl ridiculiza cu îndemnuri la a striga mai tare spre a fi auziți. În momentul în care Ilie a adus jertfa sa lui Dumnezeu înconjurat fiind de popor și după ce s-a rugat zicând „Doamne Dumnezeu lui Avraam, al lui Isaac și al lui Israel! Auzi-mă, Doamne, auzi-mă acum cu foc, ca să cunoască astăzi poporul acesta că Tu ești singurul Dumnezeu în Israel și că eu sunt slujitorul Tău. Auzi-mă, Doamne, auzi-mă ca să cunoască poporul acesta că Tu, Doamne, ești Dumnezeu și că Tu le întorci inima la Tine!” (III Regi XVIII, 36-37) s-a pogorât foc ce a mistuit toată jertfa pusă înainte. În urma acestui eveniment cei 450 de preoți au fost uciși iar cerurile au fost dezlegate.

Deși în mod firesc trebuia să urmeze o convertire în fața evidentului din partea lui Ahab și a soției sale Izabela aceștia și-au păstrat în continuare credința făcând fapte neplăcute înaintea ochilor lui Dumnezeu. Din porunca Izabelei a fost ucis Nabot cel ce avea o vie lângă curtea lui Ahab și a refuzat să înstrăineze averea părinților săi. Proorocul Ilie din porunca lui Dumnezeu le-a vestit celor doi că vor muri în chip groaznic „Câinii vor mânca pe Izabela pe zidul Izreelului. Cine va muri din ai lui Ahab în cetate, pe acela câinii îl vor mânca, iar cine va muri în câmp, pe acela păsările cerului îl vor mânca; căci n-a fost încă nimeni ca Ahab, care să se încumete a săvârși fapte urâte înaintea ochilor Domnului, la care l-a împins Izabela, soția sa” (III Regi XXI, 23-25). Sfânta Scriptură mai consemnează și pocăința regelui Ahab, o pocăință ce nu a schimbat felul morții sale, ci doar a amânat unele evenimente. Alături de Ilie a fost și ucenicul său, Elisei menționat fiind înainte ca profetul să fie ridicat la cer. Trebuie menționat faptul că alături de Enoh, sfântul Ilie nu a cunoscut moartea, ambii fiind mutați la cele veșnice de Dumnezeu. Fiind răpit de Dumnezeu la cer într-un car i-a lăsat mantia sa lui Elisei.

În Noul Testament apare menționat în câteva rânduri unde atât Mântuitorul Hristos cât și Sfântul Ioan Botezătorul au fost considerați ca fiind „reparații” ale profetului Ilie. Caracterinzându-l monahul Nicolae dela Rohia (Nicolae Steinhardt) spunea în acest fel: „Omul acesta, cu înfațișare frustă de nu și sălbatică, nu umblă câtuși de puțin cu jumătăți de măsură, ori cu mânuși și săru’ mâna. E un ins dintr-o bucată, are o fire de luptător (...) râvnitor ca nimeni altul pentru Domnul Savaot, nu se cruță, știe deopotrivă să asculte și să dea porunci (...) Ilie urăște minciuna, fățarnicia și nedeptatea și nu știe ce-s acelea: slăbiciunea, compromisul, eufemismele, frazele mieroase și expresiile în doi peri”. Este un model pentru orice creștin ce își dorește cu adevărat mântuirea și acționează pentru a o dobândi. Dincolo de toate intransigența sa l-a făcut să fie cinstit ca nimeni altul dintre profeții Vechiului Testament iar aceasta se datorează credinței sale. Însuși numele său demonstrează această credință, el însemnând „Domnul este adevăratul Dumnezeu”. Este exemplul rugăciunii, credinței și al vieții dedicate fără ocolișuri, fără ezitare Dumnezeului celui Adevărat.

Pentru SighetOnline, Alexandru Lucian, student la Facultatea de Teologie din Iasi